

LIEPĀJAS PILSĒTAS IZGLĪTĪBAS PĀRVALDE

DARBĪBAS PROGRAMMA

“PRIEKŠLAICĪGAS MĀCĪBU PĀRTRAUKŠANAS PREVENCIJAS SISTĒMA UN IEVIEŠANAS PLĀNS”

Satura rādītājs

SATURA RĀDĪTĀJS.....	2
SAĪSINĀJUMI	3
PAMATOJUMS.....	4
1. KONTEKSTS	4
2. ESOŠĀ SITUĀCIJA PAŠVALDĪBĀ	5
3. STRATĒĢISKIE MĒRĶI	9
4. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS PAŠVALDĪBĀ.....	13
PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS UN AKTIVITĀŠU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA	27

SAĪSINĀJUMI

SAĪSINĀJUMI (A-Z)	ATŠIFRĒJUMS
IAP	Individuālā atbalsta plāns
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
PMP	Priekšlaicīgas mācību pārtraukšana
Projekts "Pumpurs"	Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" projekts Nr. 8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai"
MC	Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes Izglītības attīstības un metodiskā atbalsta centrs
NVO	Nevalstiska organizācija
EMU	Skolas digitālais risinājums izstrādāts sadarbībā ar " <i>Frank by Inspired</i> "
ESF	Eiropas sociālais fonds
VISC	Valsts izglītības satura centrs
LUMA	SIA „Latvijas Uzņēmējdarbības un menedžmenta akadēmija”
LBJC	Liepājas Bērnu un jaunatnes centrs
VP	Valsts policija
PP	Pašvaldības policija
YOU+	Biedrība "Attīstības platforma YOU+"
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
Domes VVSLD	Vides veselības sabiedrības līdzdalības daļa
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

PAMATOJUMS

Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns” izstrādes mērķis ir pilnveidot pašvaldības līmeņa priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (turpmāk – PMP) prevencijas sistēmu, kas veicinātu izglītojamo izglītības snieguma uzlabošanu un ilgtspējīgu izaugsmi.

1. KONTEKSTS

PMP nopietni ierobežo izglītojamo izaugsmi un panākumu gūšanu profesionālajā jomā, kā arī padziļina vai turpina padziļināt nabadzību un sociālo izolētību.¹ Tādējādi tie rada gan sociālas problēmas, gan palielina sociālās atstumtības risku. PMP mazināšana un jauniešu izglītības sasniegumu uzlabošana ir vērsta uz ilgtspējīgu izaugsmi un atbilst gan “gudras izaugsmes” mērķim, paaugstinot prasmju līmeni, gan “integrējošas izaugsmes” mērķim, mazinot vienu no galvenajiem bezdarba un nabadzības riska faktoriem.²

PMP problemātiku pašvaldībās veido gan izglītības kvalitāte, gan ģimeņu sociāli ekonomiskais stāvoklis, gan jauniešu un viņu vecāku vērtīborientācija un sadarbības kvalitāte starp izglītības iestādēm, pašvaldībām un valsts institūcijām, kā arī pašvaldības iespējas nodrošināt jauniešiem pieeju neformālās izglītības veidiem.

Pašvaldībai ir jānodrošina, lai tās dibinātajās un teritorijā izvietotajās izglītības iestādēs tiktu īstenots kvalitatīvs izglītības process un tās teritorijā deklarētie obligātās izglītības vecumposma izglītojamie iegūtu kvalitatīvu izglītību, kā arī jānodrošina iespēja jauniešiem iegūt vidējo izglītību. PMP gadījumu skaita samazināšanas pasākumu koordinētas sistēmas izveide ir viens no galvenajiem pašvaldības uzdevumiem, nodrošinot citu institūciju, sociālo partneru, iestāžu, darba devēju, nevalstisko organizāciju, t. sk. reģionāla un nacionāla līmeņa jaunatnes organizāciju un biedrību vai nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistīšanu sistēmas darbībā.

Mācību pārtraukšana visbiežāk nav spontāns lēmums, bet gan ilgstošs process, kura pazīmes var identificēt jau krietni savlaicīgi (1–3 gadus pirms mācību pārtraukšanas). Pētījumos “paredzamā” priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas iespējamība tiek skaidrota, pierādot, ka PMP risku var paredzēt 70%–82% gadījumu (Kempfer, Vorhoff, Wigger, 2020; Rovira, Puertas, Igual, 2017).^{3,4} Tādēļ rūpīga resursu izvērtēšana un atbalsta sniegšana, var dot būtisku ieguldījumu bērnu tiesību uz izglītību īstenošanā.

PMP prevencijas sistēma – pasākumu un procesu kopums, kas vērsts uz PMP risku mazināšanas atbalsta plānošanu un sistemātisku nodrošināšanu ar mērķi veicināt izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, mazināt atstumtības risku un veicināt ikviena izglītojamā ilgtspējīgas izaugsmes iespējas.

PMP prevencijas sistēmas galvenās komponentes:

- starpinstitucionālās sadarbības modelī definēti stratēģiskie uzstādījumi PMP novēršanā, izrietoši no esošās situācijas izvērtējuma;
- PMP risku identificēšana un izvērtēšana;
- PMP prevencijas aktivitātes;
- īstenošanas uzraudzība un regulāra datu monitorēšana.

¹ APA (2015). *The top 20 teaching and learning principles*. Vol. 46, No 8. Iegūts no: <https://www.apa.org/ed/schools/teaching-learning/top-twenty-principles.pdf>

² http://pumpurs.lv/sites/default/files/2023-01/VADLINIJAS_2023.pdf

³ Kempfer, L., G. Vorhoff, and B. U. Wigger. 2020. *Predicting Student Dropout: A Machine Learning Approach*. *European Journal of Higher Education* 10 (1):28–47.

⁴ Rovira, S., E. Puertas, and L. Igual. 2017. *Data-Driven System to Predict Academic Grades and Dropout*. *PLoS ONE* 12(2):1–21

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA PAŠVALDĪBĀ

Šajā nodaļā ir sniegts pašvaldības līdzšinējās pieredzes PMP mazināšanas atbalsta nodrošināšanā raksturojums, kas ir veidots saskaņā ar tabulā zemāk minētajām kategorijām (skat. 2.1. tabulu), kā arī saskaņā ar dokumenta "Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas koncepcija: ROKASGRĀMATA IZGLĪTĪBAS DARBINIEKIEM UN PAŠVALDĪBĀM" saturu⁵.

2.1. tabula: **Esošās PMP situācijas izvērtējums Liepājas valstspilsētā.**

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
PMP riska izglītojamie	<p>Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" projekts Nr. 8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" (projekts "Pumpurs") Liepājas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs tiek īstenots kopš 2017./2018. mācību gada un projekta īstenošanā iesaistītas visas pašvaldībā esošās vispārizglītojošās skolas, kā arī profesionālās izglītības iestādes – Liepājas Jūrniecības koledža, Liepājas Valsts tehnikums, PIKC "Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola", PIKC "Liepājas Valsts tehnikums".</p> <p>Projekta "Pumpurs" īstenošanas dati liecina, ka 5 mācību gadu laikā atbalsts ar mērķi mazināt PMP riskus ir bijis sniegts 2356 izglītojamiem (tostarp 1950 jeb 83% vispārizglītojošo skolu izglītojamie un 406 jeb 17% profesionālās izglītības iestāžu audzēkņi) un lielākai daļai no tiem atbalsts ir sniegts vairāku mācību semestru ietvaros, proti šajā periodā kopskaitā ir sastādīti 8343 individuālā atbalsta plāni (IAP).</p> <p>Šie dati liecina, ka indikatīvi 20% gadījumu var pastāvēt ar priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu saistīti riski.</p> <p>Zemāk atspoguļota projekta "Pumpurs" statistika 5 mācību gadu periodā, kas raksturo PMP riska izglītojamus.</p> <p>Mācību darba/izglītības iestādes riski identificēti 87% no visiem projektā "Pumpurs" sastādītajiem IAP, tostarp 5 gadu periodā konstatēts, ka visbiežāk izplatītie ir sekojošie ar mācību darbu saistītie riski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Grūtības mācību satura apguvē: 4348 gadījumi jeb 52% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Zemi mācību sasniegumi: 945 gadījumi jeb 11% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Iekavēta mācību satura apguve iepriekšējās izglītības posmā: 759 gadījumi jeb 9% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Valodas barjera: 432 gadījumi jeb 5% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Uzvedības problēmas: 161 gadījums jeb 2% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem. <p>Papildus tam minams, ka saskaņā ar 2011. gada 1. februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 89 "Kārtība, kādā izglītības iestāde informē</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<p>izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi” pēdējo trīs gadu laikā kopējais neattaisnoti kavēto stundu skaits, kas pārsniedz 20 mācību stundas semestrī, ir apmēram 200 izglītojamie mācību gadā. No tiem, kas kavējuši vairāk par 100 mācību stundām – apmēram 150, vairāk par 200 stundām kavējuši apm. 10 izglītojamie mācību gadā.</p> <p>Ekonomiskie riski identificēti 11% no visiem projektā “Pumpurs” sastādītajiem IAP, tostarp 5 gadu periodā konstatēts, ka visbiežāk izplatītie ir sekojošie ekonomiskie riski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nepietiekami finansiālie resursi pamatvajadzību nodrošināšanai: 474 gadījumi jeb 6% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Apgrūtināta nokļūšana izglītības iestādē: 176 gadījumi jeb 2% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Ģimene nevar nodrošināt individuālos mācību līdzekļus: 54 gadījumi jeb 0,6% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem. <p>Ar ģimeni saistītie riski identificēti 1,1% no visiem projektā “Pumpurs” sastādītajiem IAP, tostarp 5 gadu periodā konstatēts, ka visbiežāk izplatītie ir sekojošie ar ģimeni saistītie riski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vecāki strādā citā valstī/ pilsētā: 20 gadījumi jeb 0,2% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Ģimenē ir konfliktējošas attiecības: 15 gadījumi jeb 0,18% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem; ▪ Vecāki neatbalsta izglītojamo mācību procesā: 15 gadījumi jeb 0,18% no visiem individuālā atbalsta plānos minētajiem riskiem. <p>Sociālās vides un veselības riski statistiski ir vismazāk izplatītie, proti, tie identificēti 0,8% no visiem projektā “Pumpurs” sastādītajiem IAP, tostarp 5 gadu periodā konstatēts, ka visbiežāk izplatītie ir sekojošie ar sociālās vides un veselību saistītie riski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Speciālās vajadzības (iegūti vai iedzimti funkcionālie traucējumi): 20 gadījumi; ▪ Invaliditāte: 14 gadījumi. <p>Papildus tam, pašvaldībā uzkrātie dati liecina par sekojošiem PMP risku ietekmējošiem faktoriem izglītojamajiem no 1.-12.klasei:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stresa pārslodze: 682 (9%); ▪ Emocionālas vai uzvedības grūtības: 256 (3%) (EMU sistēmā). <p>Savukārt policijas apkopotie dati liecina, ka pēdējo trīs gadu laikā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cietsirdība un vardarbība pret nepilngadīgo palielinājusies par 45%; ▪ Miesas bojājumu (maznozīmīgi) nodarīšana palielinājusies par 30%; ▪ Par tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču vai to uzpildes tvertņu iegādāšanos vai glabāšanu palielinājies lietotāju skaits apmēram piecas reizes;

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Papildus tam jāmin, ka kontroles pasākumi, kas īstenoti pēc atgriešanās izglītības iestādēs (pēc C-19 pandēmijas) klātienē, proti, aktīvāk uzsākti reidi ar kinologiem un dienesta suņiem apsekojot gan izglītības iestādes, gan jauniešu pulcēšanās vietas, ceļ minēto statistiku. Arī prevencija var norādīt uz pieaugošu tendenci, jo veic kontroli; ▪ Nemainīgs skaits ir ar alkoholiskajiem dzērieniem, citām apreibinošām vielām vai enerģijas dzērieniem saistīti pārkāpumi; ▪ Vecāku pienākumu nepildīšana (nepilngadīgā, mazgadīgā atstāšana bez uzraudzības) gadījumu skaits ir palielinājies trīs reizes; cilvēki ir palikuši vērīgāki un nav tik vienaldzīgi, drošāk, vairāk un precīzāk ziņo. Tā pati pandēmija ierobežoja pilnvērtīgu kontroles mehānismu; ▪ Ar narkotikām saistīti gadījumi ir palielinājušies divas reizes. <p>Palielinās skolēnu skaits ar speciālajām izglītības programmām, proti, pēdējo trīs gadu laikā Liepājas valstspilsētas četrās izglītības iestādēs izglītojamo skaits ir pieaudzis vai ir nemainīgs:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2021. gadā: 200 (7,5%) izglītojamie; ▪ 2022. gadā: 188 (7,4%) izglītojamie (C-19 pandēmijas laikā izglītojamajiem bija grūtības apmeklēt speciālistus, lai saņemtu konsultācijas un atbalstu izglītības programmas maiņai); ▪ 2023. gadā: 212 (8,3%) izglītojamie. <p>2022. gada 11. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 11 “Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārceļšanai nākamajā klasē” punkts 18.2. nosaka, ka izglītības iestādes atbalsta speciālisti var noteikt atbalsta pasākumus un Liepājas valstspilsētā šādi atbalsta pasākumi ir noteikti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2021. gadā: 769 (9,4%) izglītojamajiem; ▪ 2022. gadā: 605 (7,7%) izglītojamajiem; ▪ 2023. gadā: 875 (11,1%) izglītojamajiem.
<p>PMP preventīvo un intervences pasākumu īstenošanā iesaistītās institūcijas</p>	<p>Saskaņā ar 2017. gada 12. septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.545 “Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā” Liepājas valstspilsētā darbojas starpinstitūciju (Liepājas pilsētas Izglītības pārvalde, Liepājas pilsētas sociālais dienests, Liepājas pilsētas bāriņtiesa, Valsts un Pašvaldības policijas) darba grupa, kura risina pašvaldībā konstatētās bērnu tiesību problēmas.</p> <p>Pašvaldībā tiek īstenots starpinstitūciju profesionāļu komandas darbs – Izglītības iestādes, Sociālais dienests, Bāriņtiesa, Valsts policija, Pašvaldības policija, kuras savas kompetences un kapacitātes ietvaros veic PMP preventīvos un intervences pasākumus. Informācijas apmaiņa starp institūcijām notiek elektroniski un klātienē, izskatot pārsvarā konkrētus gadījumus.</p>

KATEGORIJA	APRAKSTS
1	2
Pieejamie atbalsta pasākumi PMP riska grupas izglītojamiem	<p>Pašvaldībā tiek īstenotas vairākas un dažāda veida atbalsta programmas, tostarp veselīgs dzīves veids, atkarības, fiziski emocionālā vardarbība, drošība uz ielas.</p> <p>Visās izglītības iestādēs tiek īstenots projekts “EMU skola”, kā ietvaros, izmantojot digitālo skrīningu tiek izmērīts bērna psihoemocionālais stresa līmenis. Izglītojamiem, kas atrodas paaugstinātā stresa līmenī iespēju robežās tiek piesaistīts atbalsta personāls, ārpusskolas speciālisti (YOU+)</p> <p>Vispārējās izglītības iestādēs ir izveidotas atbalsta komandas, lai sniegtu nepieciešamo atbalstu izglītojamiem un preventīvi veiktu izglītojošo darbu ar skolēniem, vecākiem un pedagogiem.</p> <p>Pašvaldībā tiek īstenots starpinstitūciju profesionāļu komandas darbs, lai nodrošinātu konsultācijas un atbalstu esošo resursu ietvaros PMP riska grupas izglītojamiem un viņu ģimenēm.</p> <p>Pašvaldībā tiek nodrošināts arī ekonomiskais atbalsts daudz bērnu un sociālā riska ģimenēm. Izglītības iestādēs ar brīvpusdienām tiek nodrošināti bērni no daudz bērnu ģimenēm, trūcīgām vai maznodrošinātām ģimenēm, bērni ar invaliditāti, aizbildniecībā esošie bērni, kā arī bērni, kuriem ir sociālā dienesta vai bāriņtiesas ieteikums piešķirt brīvpusdienas.</p> <p>Daudz bērnu ģimenēm, trūcīgām ģimenēm, aizbildniecībā esošiem bērniem, bērniem ar invaliditātes grupu, 1. klases izglītojamajiem, 2.-12. klases izglītojamajiem pašvaldība nodrošina sabiedriskā transporta braukšanas maksas atvieglinājumus.</p>
Iesaistīto profesionāļu (pedagogu, atbalsta personāla, sociālo darbinieku, policistu, jaunatnes lietu speciālistu u. c.) kapacitāte un profesionālā kompetence darbā ar PMP riska izglītojamiem	<p>Liepājas valstspilsētā visās vispārējās izglītības iestādēs ir pieejams sociālais pedagogs, ne visas izglītības iestādes ir nodrošinātas ar psihologiem, speciālajiem pedagogiem.</p> <p>Esošais atbalsta personāls izglītības iestādēs ir profesionāls darbā ar PMP riska izglītojamiem, jo pilnveido savas zināšanas un prasmes dažādos profesionālās pilnveides apmācībās.</p> <p>Pēc attālinātā mācību perioda ir palielinājusies nepieciešamība pēc psihologa, sociālā pedagoga, mentoru, psihiatru un citu speciālistu konsultācijām, līdz ar to speciālistu kapacitāte ir nepietiekama.</p>
Sistēmas priekšrocības un izaicinājumi	<p>Projekta “Pumpurs” ietvaros īstenotās aptaujas dati liecina, ka liela ietekme uz PMP risku samazināšanu ir atbalsta speciālistiem (logopēds, psihologs, soc. pedagogs u.c.) (apstiprina 43% respondentu), kā arī pedagogu konsultācijām mācību priekšmetos (59% respondentu).</p> <p>Kā būtiskākais PMP prevencijas sistēmas izaicinājums minams, balstoties uz esošajiem cilvēkresursiem un to kapacitāti, risināt PMP riska mazināšanas problēmsituācijas arī turpmāk.</p>

3. STRATĒĢISKIE MĒRĶI

3.1. tabula: Stratēģiskie mērķi un sasniedzamie rezultāti.

Nr.	MĒRĶIS	SAGAIĀMAIS REZULTĀTS
1	2	3
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA		
1.	Droša un iekļaujoša mācību vide	<ul style="list-style-type: none"> Palielinājies pasākumu skaits sociāli emocionālo prasmju pilnveidei un emocionālās labbūtības stiprināšanai. Uzlabojusies pedagogu kompetence par drošu vidi. Attīstītas karjeras vadības prasmes 7.- 12. klašu skolēniem.
2.	Saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas	<ul style="list-style-type: none"> Pieaugusi izglītojamo iesaiste interešu un profesionālajā ievirzes izglītībā, pulciņos, sporta treniņos, nometnēs, neformālā izglītība.
3.	Vecāku izglītošana un līdzdalība izglītības procesā	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojusies vecāku kompetence audzināšanas jautājumos. Palielinājies vecāku iesaiste sadarbībā ar izglītības iestādi audzināšanas jomā. Uzlabojusies vecāku un bērnu savstarpējās attiecības.
4.	Sabiedrības izglītošana PMP jomā	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojies pašvaldības iedzīvotāju vērtējums par PMP atbalsta pakalpojumu pieejamību.
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA		
5.	Agrīnas prevencijas pasākumi	<ul style="list-style-type: none"> Palielinājies izglītojamo skaits, kas saņēmis atbalsta speciālistu individuālās konsultācijas pirmsskolas izglītības iestādēs. Ieviestas lasītprasmes veicināšanas programmas. Ieviesti preventīvie drošības pasākumi pirmsskolas izglītības iestādēs un sākumskolās.
6.	Pedagogu un sadarbības partneru kompetences stiprināšana darbā ar PMP	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojusies PMP riska jauniešu identificēšanas prakse.
7.	Atbalsts pedagogiem un izglītības iestādes vadībai	<ul style="list-style-type: none"> Pieaudzis pedagogu skaits, kuri izjūt atbalstu no vadības un kolēģiem darbā ar PMP riska izglītojamajiem. Pieaugusi pedagogu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem.
8.	Atbalsts izglītojamajiem PMP riska grupā	<ul style="list-style-type: none"> Mazinājies izglītojamo skaits, kuri piedzīvojuši vardarbību izglītības iestādē. Pieaudzis izglītojamo skaits, kuri piedzīvo izdošanos mācību procesā. Pieaudzis izglītojamo skaits, kuri jūtas piederīgi izglītības iestādei, skaits.
9.	Sadarbība ar PMP riska izglītojamo vecākiem	<ul style="list-style-type: none"> Pieaudzis ģimeņu skaits, kuri saņēmuši konsultatīvo/emocionālo atbalstu. Pieaudzis vecāku skaits, kuri stiprinājuši savas prasmes bērnu audzināšanas jomā.

Nr.	MĒRĶIS	SAGaidĀMAIS REZULTĀTS
1	2	3
10.	Preventīvs darbs ar sociālā riska ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> Ģimenes savlaicīgāk vērsīsies pēc palīdzības un atbalsta. Sabiedrība būs informētāka par riskiem.
11.	Sociālie pakalpojumi izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojusies mobilitāte ārpusstundu pasākumu, interešu izglītības un specialistu apmeklēšanai izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām. Uzlabojies izglītojamo mācību sniegums/samazinājies izglītojamo, kuri nesaņem traucējumiem atbilstošu atbalstu (redzes traucējumi, dzirdes traucējumi, disleksija, diskaulija).
12.	Darbs ar jaunatni	<ul style="list-style-type: none"> Paaugstinājusies PMP riska jauniešu motivācija, pašvērtējums, iesaiste, izpratne par sevi. Paaugstinājusies izpratne par izglītības nozīmīgumu. Samazinājies PMP riska jauniešu skaits.
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA		
13.	Atbalsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšana	<ul style="list-style-type: none"> Pieaugusi atbalsta pakalpojumu pieejamība. Uzlabojusies starpinstitūciju koordinācija atbalsta nodrošināšanā. Uzlabojies izglītojamo mācību sniegums/samazinājies izglītojamo, kuri nesaņem apliecību vai atestātu, skaits.
14.	Neformālās izglītības programmas	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojusies izglītojamo attieksme pret mācībām, izglītības vērtība. Samazinājies izglītojamo ģipatsvars, kuri pārtraukuši mācības.

3.2. tabula: Stratēģisko mērķu politikas rezultatīvie rādītāji.

Nr.	REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (GADS)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2026	2028	
1	2	3	4	5	6
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA					
1.	Augsta vecāku apmierinātība ar dalību bērnu audzināšanas atbalsta grupās.	<i>Mērījums nav veikts</i>	70%	80%	aptauja
2.	Augsts pašvaldības iedzīvotāju vērtējums par atbalsta pakalpojumu PMP novēršanai pieejamību pašvaldībā.	<i>Mērījums nav veikts</i>	74%	75%	aptauja
3.	Izglītojamo ģipatsvars, kuri reģistrēti vismaz vienā interešu izglītības programmā.	50% (2022)	60%	70%	VIIS
4.	Izglītības iestāžu ģipatsvars, kuras ieviesušas PMP novēršanas sistēmu.	50% (2022)	60%	80%	Izglītības pārvalde

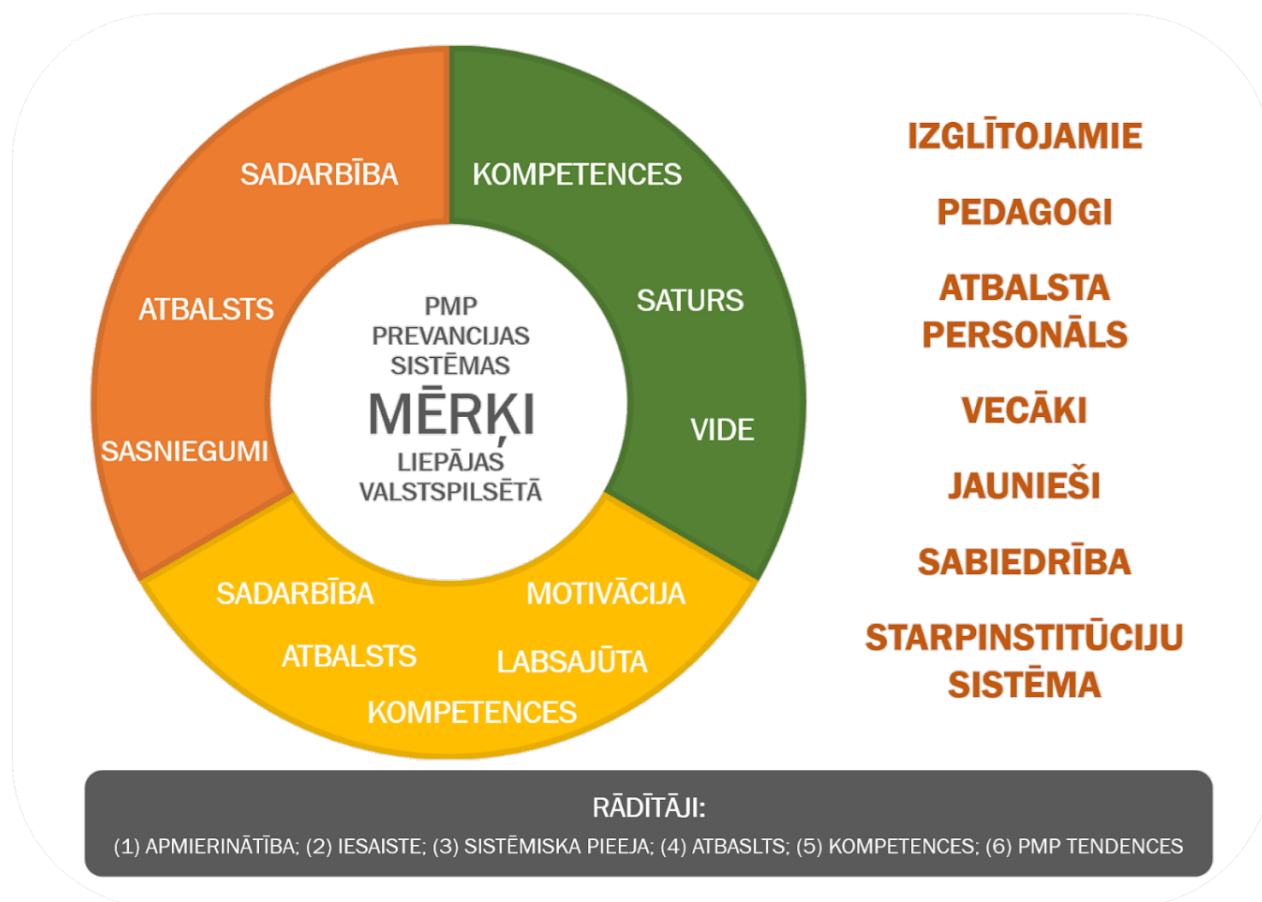
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA

5.	Izglītojamo īpatsvars, kuriem ir nodrošināti atbalsta pasākumi PMP risku novēršanai pirmsskolas izglītības iestādēs	21% 2023. gadā	23%	23%	Izglītības iestādes
6.	Pedagogu, kuri apguvuši PMP riska grupas izglītojamo identificēšanas praksi, īpatsvars.	15% (2022)	30%	40%	Izglītības pārvalde
7.	Pedagogu īpatsvars, kuri ir veicinājuši savu pašefektīvātes izjūtu, piedaloties supervīzijās.	50.3% (2022)	60%	70%	Izglītības pārvalde
8.	Izglītojamo īpatsvars, kuriem ir nodrošināti atbalsta pasākumi PMP risku novēršanai (pamatskolas posmā, vidusskolas posmā).	psk. posmā 10% (2022)	15%	10%	Izglītības iestādes
		vsk. posmā 10% (2022)	10%	9%	
9.	Izglītojamo skaits ar speciālajām vajadzībām, kuri saņēmuši sociālos pakalpojumus.	148 (personas) (2022)	150	150	Liepājas sociālais dienests
10.	Vecāku skaits, kuri saņēmuši konsultatīvo atbalstu.	55 (ģimenes)	55	55	Liepājas pilsētas bāriņtiesa
11.	Jauniešu skaits, kuri saņem emocionālo/psiholoģisko atbalstu.	218 (personas) (2022)	220	220	Liepājas sociālais dienests
12.	Palielinājies aktivitātēs iesaistīto jauniešu skaits.	tiks noteikts 2023. gadā	40%	45%	Izglītības pārvalde, NVO, sporta skolas

3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA

13.	Priekšlaicīgi mācības pārtraukušo izglītojamo īpatsvars no kopējā izglītojamo skaita attiecīgajā izglītības pakāpē (%).	psk. posmā 1,5% (2022)	< 1%	< 1%	VIIS dati
		vsk. posmā 2,5% (2022)	1,5%	1%	
		neklātiene 58% (2022)	45%	30%	
14.	Izglītojamo, kuri pēc pamatizglītības pabeigšanas neturpina mācības vidējā (vispārējai vai profesionālā) izglītībā, īpatsvars (VAI018)*.	0,6% (2022)	0,4%	0,2%	VIIS dati

Plānotās aktivitātes PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plānā, kas tiks īstenotas sadarbībā ar Liepājas valstspilsētas institūcijām un nevalstiskajām organizācijām.

Aktivitātes

- emocionālā labbūtība
- sociāli emocionālās prasmes
- drošības prasmes
- lasītprasmes
- individuāls atbalsts izglītojamiem
- atbalsts izglītojamiem ar speciālām vajadzībām
- mācības pedagogiem
- atbalsts pedagogiem
- lekcijas, mācības vecākiem
- atbalsts vecākiem
- sociāls atbalsts ģimenēm
- atbalsta speciālistu nodrošinājums
- darbs ar jaunatni
- interešu izglītības piedāvājums
- sabiedrības informētība, iesaiste - komunikācija medijos

4. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS PAŠVALDĪBĀ

Šīs nodaļas sadaļās strukturētu parauga tabulu veidā tiek sniegtas vadlīnijas PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāna izstrādei, ņemot vērā, ka šādu plānu veido tādi elementi kā izvirzāmie mērķi, sagaidāmie rezultāti, aktivitāšu plāns un darba uzdevumi mērķu sasniegšanai, nepieciešamo resursu ieguves plāns, rezultātu uzskaitē un analīze, kā arī aktivitāšu īstenošanas uzraudzības modelis.

PMP prevencijas aktivitāšu nodrošinājuma plāns 2024.–2028. gadam

4.1. tabula: Vidēja termiņa PMP prevencijas aktivitāšu nodrošinājuma plāns.

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA													
1.	Droša un iekļaujoša mācību vide	1.1.	Pasākumi sociāli emocionālo prasmju pilnveidei un labbūtības stiprināšanai	Vienota izpratne par riskiem. Spēja tos identificēt.	Izglītības pārvalde, MC	Izglītības iestādes; NVO	Cilvēku resursi, atbalsta resursi (metodiskie materiāli)	Pašvaldības un ESF finansējums					
		1.2.	Drošības un labizjūtas monitorings	EMU Apsektas visas izglītības iestādes,	Izglītības pārvalde, izglītības iestādes, valsts policija	Izglītības iestādes, Valsts policijas	Cilvēku resursi	Pašvaldība					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀS REZULTĀTS	ATBILDĪGA INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
		1.3.	Mācības pedagogiem	500 pedagogi	Izglītības pārvalde	MC, Izglītības iestādes, VISC	Cilvēku resursi, finanšu resursi	ESF finansējums					
		1.4.	Karjeras izglītība, programma "Starts"	7.-12. klašu skolēniem	Izglītības pārvalde, MC, "LUMA"	Izglītības iestādes	Cilvēku resursi, finanšu resursi	ESF finansējums					
2.	Saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas	2.1.	Interesu un prof. ievirzes izglītība, pulciņi, sporta treniņi	4000 izglītojamie iesaistīti dažādās aktivitātēs	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, sporta skolas, LBJC, NVO	Cilvēku resursi	Pašvaldība valsts					
3.	Vecāku izglītošana un līdzdalība izglītības procesā	3.1.	Izglītojošas lekcijas izglītības iestādēs	Izglītības iestādēs vienu reizi mācību gadā tiek organizētas kvalitatīvas izglītojošas lekcijas vecākiem	Izglītības pārvalde, MC	Izglītības iestādes, Jauniešu māja, NVO potenciālais pakalpojuma sniedzējs VP, PP	Laika resursi, cilvēku resursi	ESF finansējums					
		3.2.	Regulāras vecāku dienas	Divas reizes gadā	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Cilvēku resursi, laiku resursi	Pašvaldības, valsts					
		3.3.	Sociāli emocionālo prasmju Programmas pieaugušajiem	100 vecāki mācību gadā	Izglītības pārvalde VP, PP, Liepājas sociālais dienests	Izglītības iestādes, MC, Liepājas Sociālais dienests, NVO – potenciālais pakalpojuma sniedzējs	Finanšu resursi, cilvēku resursi, laika resurss	ESF finansējums, pašvaldība					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀI S REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
		3.4.	Sociālais atbalsts izglītojamajiem un viņu ģimenēm	Sabiedrība ir informēta par atbalsta iespējām grūtību pārvarēšanai agrīnā posmā	Liepājas sociālais dienests	Liepājas sociālais dienests, Bāriņtiesa, Izglītības iestādes	Finanšu resursi,	ESF finansējums, pašvaldības finansējums					
4.	Sabiedrības izglītošana PMP jomā	4.1.	Sociālā kampaņa "Pamani"	Pedagogi spēj identificēt vardarbības pazīmes un riskus, apmācīti visu izglītības iestāžu pedagogi	Izglītības pārvalde VP, PP, Liepājas sociālais dienests	VP, PP, NVO	Cilvēkresursi/ speciālisti- VP, PP, psihologi	ESF finansējums, pašvaldība					
		4.2.	Starpinstitūciju atbalsta speciālistu grupa	sabiedrības informēšana par atbalsta iespējām pašvaldībā (PLĀSSAZIŅAS LĪDZEKĻOS)	Izglītības pārvalde	Izglītības pārvalde, Liepājas sociālais dienests, bāriņtiesa, VP, PP, NVO, YOU+, Jauniešu māja	Cilvēku resursi, finanšu resursi, laika resursi	ESF finansējums					
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA													
5.	Agrīnas preventīcijas pasākumi	5.1.	Atbalsta speciālisti pirmsskolā	Palielinājies izglītojamo skaits, kas saņem speciālistu atbalstu pirmsskolas izglītības iestādēs	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Cilvēkresursi (psihologs, speciālais pedagogs, sociālais pedagogs), finanšu resursi	Pašvaldība, ESF finansējums					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀI S REZULTĀTS	ATBILDĪGA INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURS	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
		5.2.	Lasītprasmes veicināšanas programmas	leviestas lasītprasmes veicināšanas programmas, pedagogu apmācības programmas iedzīvināšanai	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Metodiskais atbalsts, cillvēkresursi	ESF finansējums, valsts finansējums					
		5.3.	Drošības preventīvie pasākumi	PII audzēkņi un sākumskolu 3.klašu skolēni apguvuši agrīnās preventijas pamatus	VP, PP	PII, izglītības iestādes	Cilvēkresursi, finanšu resursi	ESF finansējums, pašvaldība					
6.	Pedagogu un sadarbības partneru kompetences stiprināšana darbā ar PMP	6.1.	Atkarība kā biopsihosociāla slimība	Uzlabojusies PMP riska jauniešu identificēšanas prakse Izglītoti 250 pedagogi un 100 Liepājas sociālais dienests, bāriņtiesas, VP, PP darbinieki	Izglītības pārvalde, MC	Izglītības iestādes; Atkarības profilakses centrs, Liepājas sociālais dienests, Bāriņtiesa, VP, PP	Finanšu resursi, cilvēku resursi	ESF finansējums					
7.	Atbalsts pedagogiem un izglītības iestādes vadībai	7.1.	Starpinstitūciju kopīgi semināri, Supervīzijas, Mediācijas	Pieaudzis pedagogu skaits, kuri izjut atbalstu no vadības un kolēģiem darbā ar	Izglītības pārvalde, MC	Izglītības iestādes, NVO, Liepājas sociālais dienests,	Cilvēkresursi, finanšu resursi	Pašvaldība, ESF finansējums					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀI S REZULTĀTS	ATBILDĪGA INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
				PMP riska izglītojamajiem. Pieaugusi pašefektivitātes izjūta darbā.		bāriņtiesa, VP, PP							
8.	Atbalsts izglītojamajiem PMP riska grupā	8.1.	Konsultatīvs atbalsts /uzticības persona skolā (un ārpus skolas)	Mazinājies izglītojamo skaits, kuri piedzīvojuši vardarbību izglītības iestādē.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, NVO, Liepājas sociālais dienests, Jauniešu māja	Finanšu resursi, cilvēku resursi, laika resurss	ESF finansējums, pašvaldība					
		8.2.	Individuālas un grupu konsultācijas mācību priekšmetu apgūvē	Pieaudzis izglītojamo skaits, kuri piedzīvo izdošanos mācību procesā.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Cilvēku resursi, finanšu resursi	Valsts finansējums					
9.	Sadarbība ar PMP riska izglītojamo vecākiem	9.1.	Psihologa konsultācijas vecākiem, atbalsta grupas vecākiem	Pieejams psihologs visās skolās, Liepājas sociālais dienests.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, Liepājas sociālais dienests, NVO	Psihologi, klīniskie psihologi	pašvaldība, ESF finansējums,					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀI S REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
		9.2.	Konsultēt par atbalsta iespējām PMP riska izglītojamajiem un to vecākiem izglītības iestādēs.	Skolēni un vecāki ir informēti par rīcības plānu vardarbības gadījumos, izglītības iestādes izveido infografiku. Reizi mēnesī katrā skolā sniegt 2 stundu konsultācijas.	VP, PP	Izglītības iestādes	Cilvēku resursi, finanšu resursi	ESF finansējums, pašvaldība					
10.	Preventīvs darbs ar sociālā riska ģimenēm	10.1.	Konsultatīvs atbalsts, uzticības persona ārpus skolas.	Katrai sociālā riska ģimenei ir uzticības persona	Liepājas sociālais dienests	Izglītības iestādes, Liepājas sociālais dienests, NVO	Profesionāli speciālisti, laika resurss	ESF finansējums					
		10.2.	Izglītojošas nodarbības vecāku prasmju attīstīšanai BEA, CAP	50 vecāki ir iesaistīti apmācībās vecāku prasmju attīstīšanai	Liepājas sociālais dienests	Liepājas sociālais dienests, NVO	Cilvēku resursi, atbalsta resursi (SOMIJAS modelis, kad tiek veidotas grupas riska ģimenēm jau sākot no pirmsskolas iestādēm)	ESF finansējums					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀI S REZULTĀTS	ATBILDĪGA INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
11.	Sociālie pakalpojumi izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām	11.1.	Pielāgoti mācību līdzekļi un materiāli	Izglītības iestādēm ir pieejami digitālie mācību līdzekļi	Izglītības pārvalde	MC, izglītības iestādes	Finanšu resursi	ESF finansējums					
12.	Darbs ar jaunatni	12.1.	Atbalsts "jaunietis-jaunietim"	PMP jaunieši tiek iesaistīti pasākumos, aktivitātēs.	Izglītības pārvalde	Jauniešu māja, Liepājas Skolēnu dome, Liepājas Jauniešu padome, Skolu pašpārvaldes, NVO	Finanšu resursi, cilvēku resursi	ESF finansējums					
		12.2.	Atbalsta programmas jauniešiem	Paaugstinājusies PMP riska jauniešu motivācija, pašvērtējums, iesaiste, izpratne par sevi.	Izglītības pārvalde	Jauniešu māja, NVO	Finanšu resursi	ESF finansējums					
		12.3.	Darbs ar PMP riska jauniešiem	Organizētas neformālās izglītības un atbalsta grupas PMP jauniešiem	Izglītības pārvalde	Jauniešu māja, NVO Valsts un pašvaldības policija	Speciālisti, laika ierobežojumi	ESF finansējums, pašvaldība					
		12.4.	Kopienas projekti PMP riska jauniešiem, vecākiem	Samazinājies PMP riska jauniešu skaits	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, NVO	Cilvēku resursi, finanšu resursi	Pašvaldības un ESF finansējums					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀS REZULTĀTS	ATBILDĪGA INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURSI	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
		12.5.	Mobilais darbs ar jaunatni	Palielinājies iesaistīto jauniešu skaits no mikrorajoniem ārpuskolas aktivitātēs	Izglītības pārvalde	Jauniešu māja, NVO	Cilvēku resursi, finanšu resursi	ESF finansējums					
		12.6.	Brīvprātīgais darbs	Brīvprātīgā darba popularizēšana (bonusu sistēmas ieviešana) un pieejamība	Izglītības pārvalde, Domes VVSLD	Izglītības iestādes, Jauniešu māja, NVO, Domes VVSLD	Sabiedrības un pilsētas atbalsts	Pašvaldības un ESF finansējums					
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA													
13.	Atbalsta pakalpojumu pieejamības nodrošināšana	13.1.	Atbalsta personāls visās izglītības iestādēs	Izglītības iestādes nodrošinātas ar atbalsta personālu (Atbilstoši izglītības iestādes vajadzībām)	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	Sociālais pedagogs, speciālais pedagogs, logopēds, psihologs, audiologopēds, ergoterapeits, Fizioterapeits, psihoterapeits, mentors	Pašvaldības, valsts un ESF finansējums					
		13.2.	Starpinstituc. sadarbība atbalsta nodrošināšanā	Nodrošināti individualizēti atbalsta pasākumi	Liepājas sociālais dienests	Liepājas sociālais dienests, NVO	Cilvēku resursi	Pašvaldības un ESF finansējums					

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀI S REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	NEPIECIEŠAMIE RESURS	FINANŠU AVOTS	2024	2025	2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7			8				
14.	Neformālās izglītības programmas	14.1.	Programmas jauniešu pašnovērtējuma vērtību un attieksmes maiņai	Samazinājies PMP riska jauniešu skaits, balstoties uz vērtību maiņu	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, NVO, Jauniešu māja	Cilvēku resursi	Pašvaldības un ESF finansējums					

Prevencijas aktivitātes un darba uzdevumi

4.2. tabula: Darba uzdevumi PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāna izpildei.

PL	MĒRĶIS	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES	
	Nr.	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS (un apraksts, ja nepieciešams)	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1	1.	1.1.	Pasākumi sociāli emocionālo prasmju pilnveidei un emocionālās labbūtības stiprināšanai	1.1.1.	Izstrādāt stratēģijas un metodiskās rekomendācijas izglītības iestādēm.	2024.-2025.	Izglītības pārvalde MC, darba grupa (piesaistīti eksperti)	Izglītības pārvalde
		1.2.	Drošības un labsajūtas monitorings	1.2.1.	Projekts "EMU skola".	2023.-2028.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde

PL	MĒRĶIS	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES	
	Nr.	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS (un apraksts, ja nepieciešams)	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA
1	2	4	5	6	7	8	9	10
				1.2.2.	Skolu drošības izvērtējums - risku vietu noteikšana; Drošības plāna izstrāde.	2023./2024., 2025- atkārtoti	VP sadarbībā ar PP un izglītības iestādēm	VP, Izglītības pārvalde
				1.2.3.	PMP grupas monitorings, izmantojot EMU un skolu drošības izvērtējumus.	2024.-2028.	Izglītības iestādes, VP	VP, Izglītības pārvalde
		1.3.	Mācības pedagogiem	1.3.1.	Pedagogu prasmju stiprināšana (MOT, KIVA, mentorings, mūzikas terapija)	2025.-2028.	NVO	Izglītības iestādes, Izglītības pārvalde
		1.4.	Karjeras programma "Starts"	1.4.1.	Attīstīt 7.-12.klašu skolēniem karjeras prasmes	2025.-2027.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde
	2.	2.1	Interesešu un profesionālās ievirzes izglītība, pulciņi, sporta treniņi	2.1.1.	Apzināt izglītojamus, kuri neapmeklē interesešu izglītības nodarbības. Izglītības iestādes izvērtē esošās fakultatīvās nodarbības. Fakultatīvo nodarbību īstenošana izglītības iestādēs.	2024.-2025.	Izglītības iestādes, sporta skolas, BJC	Izglītības pārvalde
	3.	3.1.	Izglītojošas lekcijas izglītības iestādēs	3.1.1	Izglītības iestādēs izveidots ikgadējs pasākumu plāns: izglītojošas lekcijas izglītības iestādēs (par dažādiem vecumu posmiem u.c.)	2024.-2028.	Izglītības iestādes, NVO, Jauniešu māja, VP, PP, Izglītības pārvalde MC	Izglītības pārvalde MC

PL	MĒRĶIS	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		
	Nr.	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS (un apraksts, ja nepieciešams)	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	
		3.3.	Sociāli emocionālo prasmju programmas pieaugušajiem	3.3.1.	Nodarbības vecākiem par komunikāciju ar pusaudzi, robežu uzlikšana un to ievērošana. Apmācības vecākiem par bērnu vecumposmiem, disciplinēšanas metodēm, piesaistot arī starptautiskus speciālistus. CAP grupas vecākiem, apmācības, pasākumi.	2024.-2028.	Izglītības iestādes, Izglītības pārvalde MC, Sociālais dienests, NVO	Izglītības pārvalde	
		3.4.	Sociālais atbalsts izglītojamajiem un viņu ģimenēm.	3.4.1.	Sabiedrības informēšana par atbalsta un savlaicīgas palīdzības saņemšanas iespējām	2024.-2028.	Sociālais dienests, Bāriņtiesa	Izglītības pārvalde	
	4.	4.1.	Sociālā kampaņa "Pamani"?	4.1.1.	Mācības pedagogiem par vardarbību, tās simptomātiku	2024.-2028.	VP, PP, NVO, Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	
		4.2.	Starpinstitūciju atbalsta speciālistu grupa	4.2.1.	Informēt sabiedrību par atbalsta iespējām pašvaldībā. Starpinstitūciju atbalsta speciālistu koordinēšana. Pieejama informācija iestāžu mājas lapās, sociālajos tīklos.	2024.-2028.	Izglītības pārvalde MC	Izglītības pārvalde MC	
	2	5.	5.1.	Atbalsta speciālisti pirmsskolā	5.1.1.	Psihologu, speciālo un sociālo pedagogu piesaiste Pirmsskolas izglītības iestādēs, individuālo konsultāciju nodrošināšanai.	2024.-2028.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde
			5.2.	Lasītprasmes veicināšanas programmas	5.2.1.	Lasītprasmes uzlabošanas intervences programma AcadianceTM (Dibeld Next)	2024.-2028.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde

PL	MĒRĶIS	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES	
	Nr.	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS (un apraksts, ja nepieciešams)	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA
1	2	4	5	6	7	8	9	10
		5.3.	Drošības preventīvie pasākumi PII un sākumskolās (1.-3.kl)	5.3.1.	Drošības pēcpusdienas PII un sākumskolu 3. klasēs 1x gadā katrā izglītības iestādē	2024.-2028.	VP, PP, VUGD, mediķi, jaunsargi	Izglītības iestādes
	6.	6.1.	Atkarība kā biopsihosociāla slimība	6.1.1.	Mācības pedagogiem par atkarību simptomātiku un profilaksi.	2024.-2028.		Izglītības iestādes
				6.1.2.	Mācības Sociāla dienesta, bāriņtiesas, VP, PP darbiniekiem par atkarību simptomātiku un profilaksi.	2024.-2028.		Izglītības iestādes
	7.	7.1.	Supervīzijas; mediācijas strapinstitūciju grupām	7.1.1.	Organizēt supervīzijas un mediācijas interešu grupām	2024.-2028.	Izglītības pārvalde MC	Izglītības pārvalde MC
	8.	8.1.	Konsultatīvs atbalsts /uzticības persona skolā un ārpus skolas	8.1.1.	Izglītības iestādēm piesaistīt mentoru.	2026.-2028.	Izglītības iestādes, Sociālais dienests, Jauniešu māja, YOU+	Izglītības iestādes, Liepājas sociālais dienests
		8.2.	Individuālas un grupu konsultācijas mācību priekšmetu apgūvē	8.2.1.	Nodrošināt konsultāciju pieejamību izglītojamiem mācību priekšmetu apgūvē	2024.-2028.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde
	9.	9.1.	Psihologa konsultācijas vecākiem, atbalsta grupas vecākiem	9.1.1.	Nodrošināt psihologa pieejamību izglītojamo vecākiem	2024.-2028.	Izglītības iestādes, Sociālais dienests	Izglītības iestādes, Liepājas sociālais dienests
		9.2.	Konsultācijas par atbalsta iespējām PMP riska izglītojamajiem un to vecākiem izglītības iestādēs	9.2.1.	Organizēt konsultāciju dienas skolās ar VP, PP (pēc pieraksta skolās: skolēns+ vecāks; 1 x mēnesī katrā skolā 2h)	2024.-2028	VP, PP	Izglītības iestādes

PL	MĒRĶIS	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES		
	Nr.	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS (un apraksts, ja nepieciešams)	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	
	10.	10.1.	Konsultatīvs atbalsts, uzticības persona ārpus skolas	10.1.1.	Nodrošināts psihologa konsultācijas vecākiem, bērniem agrīnai problēmsituāciju risināšanai (pēc pieraksta 10 konsultācijas mēnesī). Nodrošināta uzticības personas pieejamība ārpus skolas	2024.-2028	Sociālais dienests, NVO	Liepājas sociālais dienests	
		10.2.	Izglītojošas nodarbības vecāku prasmju attīstīšanai BEA, CAP	10.2.1.	Organizēt izglītojošas mācības vecākiem	2024.-2028	Sociālais dienests	Liepājas sociālais dienests	
	11.	11.1.	Pielāgoti mācību līdzekļi un materiāli	11.1.1.	Nodrošināt izglītības iestādes ar nepieciešamajiem digitālajiem mācību resursiem	2024.-2028	Izglītības pārvalde MC	Izglītības pārvalde MC	
	12.	12.1.		Atbalsts "jaunietis-jaunietim"	12.1.1.	Mācību cikls "Pārmaiņu vērts"	2024.-2028	Skolēnu dome	Jauniešu māja
					12.1.2.	Skolu pašpārvalžu pieredzes apmaiņas aktivitātes	2024.-2028	Skolēnu dome	Jauniešu māja
					12.1.3.	Jauniešu vakari drošas iekļaujošas vides veidošanai (spēļu, filmu, sarunu, muzikālie u.c. vakari)	2024.-2028	Jauniešu padome	Jauniešu māja
					12.1.4.	Individuālais atbalsts, konsultatīvs atbalsts.	2024.-2028	NVO, Izglītības iestādes, Jauniešu māja	Izglītības pārvalde, izglītības iestādes, NVO
	12.2.		Atbalsta programmas jauniešiem	12.2.1.	Līdera akadēmija (interesešu izglītība)	2024.	Jauniešu māja	LBJC	
				12.2.2.	Karjeras nedēļa	2024.-2028	Jauniešu māja	Izglītības pārvalde	

PL	MĒRĶIS	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE		DARBA UZDEVUMI PLĀNA IZPILDEI			IESAISTĪTĀS PUSES	
	Nr.	Nr.	AKTIVITĀTES NOSAUKUMS	Nr.	DARBA UZDEVUMA NOSAUKUMS (un apraksts, ja nepieciešams)	IZPILDES TERMIŅŠ (sākuma un beigu datums)	IZPILDĪTĀJS	PAR UZRAUDZĪBU ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA
1	2	4	5	6	7	8	9	10
				12.2.3.	Jauniešu iniciatīvu projektu konkurss	2024.-2028	Jauniešu māja	Vide, veselības un sabiedrības līdzdalības daļa
		12.3.	Darbs ar PMP riska jauniešiem	12.3.1.	Neformālas izglītības projekti PMP riska jauniešiem. Iniciatīvu konkurss skolu pašpārvaldēm, iekļaujot aktivitātes PMP riska jauniešiem.	2024.-2028.	NVO, Izglītības iestādes, Jauniešu māja	Izglītības iestādes, Izglītības pārvalde
		12.4.	Kopienas projekti PMP riska jauniešiem, vecākiem	12.4.1.	Organizēti projekti PMP riska jauniešu un vecāku atbalstam	2024.-2028.	NVO, izglītības iestādes	Izglītības pārvalde
		12.5.	Mobilais darbs ar jaunatni	12.5.1.	Aktivitātes /jauniešu vakari mikrorajonos	2024.-2028.	Jauniešu māja	Izglītības pārvalde
		12.6.	Brīvprātīgais darbs	12.6.1.	Informācijas apkopošana par brīvprātīgo darbu un tā iespējām	2024.-2028.	Jauniešu māja	Izglītības pārvalde
				12.6.2.	Informatīvo materiālu un kampaņu izstrāde par brīvprātīgo darbu	2024.-2028.		
3	13.	13.1.	Atbalsta personāls visās izglītības iestādēs	13.1.1.	Mentors skolās, kurš strādā ar jauniešu labbūtību klasēs ilgtermiņā. Izglītības iestādes nodrošinātas ar atbalsta personālu atbilstoši izglītības iestādes vajadzībām.	2024.-2028.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde
		13.2.	Starpinstitucionālā sadarbība atbalsta nodrošināšanā	13.2.1.	Individuāls darbs ar augsta riska PMP jauniešiem.	2024.-2028.	Sociālais dienests, NVO	Liepājas sociālais dienests
		14.1.	Programmas jauniešu pašnovērtējuma vērtību un attieksmes maiņai (individuālais darbs)	14.2.1.	Pielāgotas karjeras konsultanta nodarbības atbilstoši individuālām vajadzībām	2024.-2028.	Izglītības iestādes, Jauniešu māja, NVO	Izglītības pārvalde

PMP prevencijas sistēmas un aktivitāšu īstenošanas uzraudzība

Rīcības programmas "PMP prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Liepājas valstspilsētas pašvaldībā" (turpmāk – Rīcības programma) ieviešanas uzraudzības sistēmas pamatuzdevums ir nodrošināt savlaicīgu un rezultatīvu Liepājas valstspilsētas pašvaldībā PMP pārtraukšanas prevencijas sistēmas un ieviešanas plāna 2024.-2028. gadam ieviešanu un analīzi.

Par prevencijas sistēmas vispārēju ieviešanu un resursu piešķiršanu rīcības plānā noteikto darbību īstenošanai atbildīga ir Liepājas valstspilsētas pašvaldība.

Par rīcības programmas koordinēšanu un uzraudzību atbildīga ir Liepājas valstspilsētas pašvaldības Izglītības pārvaldes Pedagoģijas nodaļa.

Par rīcības programmas īstenošanu atbildīgās puses ir noteiktas plānošanas dokumenta "PMP prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Liepājas valstspilsētas pašvaldībā" rīcības plāna sadaļā.

Rīcības programmas uzraudzības pamatā ir regulārs izvērtējums par to, vai un kā tiek īstenotas rīcības programmā noteiktās darbības. Izglītības pārvaldes uzdevums ir regulāri iegūt un apkopot informāciju no izglītības iestādēm un citām iesaistītajām pusēm un sadarbības partneriem, tādējādi organizējot PMP monitoringa sistēmas ieviešanu. Uzraudzības un monitoringa pasākumi ietver arī regulāru izglītojamo, vecāku un pedagogu viedokļa izziņāšanu, kas tiks izmantoti rīcības programmas ieviešanas uzraudzībai.

Izglītības pārvalde sagatavo ikgadēju pārskatu par rīcības programmas ieviešanu, kas tiek strukturēts atbilstoši izvirzītajiem rīcību virzieniem, rīcībām un rīcību rezultātiem, un, ja nepieciešams, tas kalpo kā pamats rīcības programmas aktualizācijai, ko ieteicams veikt katru gadu.

Rīcības programmas aktualizēšana ietver informācijas apkopošanu par izpildītajiem uzdevumiem un/vai to izpildes statusu. Aktualizētās rīcības programmas redakcijā ir jāiekļauj plānotās izmaiņas, t. i., jaunie pasākumi un izmaiņas plānotajās darbībās. Ikgadējo rīcības programmas ieviešanas uzraudzības pārskatu un, ja attiecināms, aktualizētu rīcības programmu Izglītības pārvalde izstrādā pirms katra mācību gada sākuma. vienlaikus ar Izglītības pārvaldes ikgadējo darbības mērķu un uzdevumu formulēšanu un prezentē to Liepājas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta komitejas sēdē. Rīcības programmas aktualizēšanu un, ja attiecināms, papildināšanu ieteicams veikt ne vēlāk kā 2025. gadā, nemainot rīcības programmā izvirzītos stratēģiskos uzstādījumus, bet pārskatot plānoto darbību aktualitāti, kā arī veicot rīcības programmā izvirzīto rezultātīvo rādītāju starpposma izvērtējumu.

PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāns izstrādāts, paredzot, ka aktivitāšu īstenošanai būs pieejami un tiks izmantoti dažādi finansējuma avoti, t. sk., pašvaldības budžets, valsts budžets, kā arī Eiropas Savienības finansējums un nacionāla mēroga atbalsta programmas, tostarp Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam ietvaros plānotais 4.2.3.1. pasākums "Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs". PMP prevencijas sistēma un ieviešanas plāns ir papildināms un precizējams atbilstoši ES, valsts un reģionāla mēroga aktualitātēm izglītības politikā, cita starpā, ņemot vērā informāciju par nākamajā plānošanas periodā pieejamajiem ES u.c. finanšu resursiem. Ja finansējums nav pieejams vai ir nepietiekams, ieviešanas plānā paredzētās aktivitātes var netikt īstenotas vai var tikt īstenotas daļējā apmērā.